

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 97

číslo: 31

30. července 2017

Cena: 8 Kč

Přátelství Karla Farského s Františkem Bílkem

Vůbec první kontakt s ThDr. Karlem Farským navázal František Bílek necelý rok před založením Církve československé.

Sochař 28. února 1919 pozdějšímu prvnímu patriarchovi ČČS, který projevil zájem o Husovu sochu, sděloval, jaké varianty díla má k dispozici: *Vážený pane, pomník Husův mám v různých velikostech a několikrát jsem jej už vysekal ze dřeva. Jedná se Vám o původní pojetí, či o ono uskutečněné v Kolíně? Nejlépe učiňte, dopíšete-li mi: O které pojetí se Vám jedná a pak s jakým obnosem mám já počítat při vysekávání sochy do dřeva. (Bronz je ještě příliš drahým a sádra přece Vám nemohu doporučit). Poručím se Vám v uctivé oddanosti.*

Jak je patrné z neosobní formy dopisu, v této době se Bílek s Farským – tehdy stále ještě katolickým knězem – důvěrněji neznal. K prvnímu osobnímu kontaktu zřejmě došlo až na schůzi církevního výboru ČČS

v únoru 1920. *Mistr František Bílek mezi námi k poznání našemu pobyl ve čtvrtek 26. února asi půldruhé hodiny a vykládal nám za hrobového ticha o své práci tvůrčí, tak potřebné k doplnění „s hůry“, o svém českém Krucifixu, o potřebě uvědomovat náš lid, aby si obrazu Ukřižovaného znovu začal vážit tím, že práci Ukřižovaného začne znovu oceňovat a hodnotit. [...] Něco z bohatství myšlenek mistrových přineseme v příštích číslech. [...] Zatím vroucí: „Zaplat' Bůh“ za každé slovo jdoucí ze srdce a k srdci!*

František Bílek přestoupil do ČČS, která ho upoutala otevřenou možností nového duchovního rozmachu, s celou rodinou 15. února 1921. Rok tedy své rozhodnutí zvažoval, z čehož lze usuzovat, že z jeho strany nešlo o unáhlený krok a že nad ním hluboce přemýšlel. Jak zmiňuje Bílkova dcera Berta: *S nadějnou energií radil dr. Farskému a jeho* *Dokončení na str. 3*

Bratr biskup David Tonzar při modlitbě za padlé legionáře v Ozerné

Účastnili jsme se poutě do Zborova

Dne 2. července letošního roku uplynulo sto let od bitvy u Zborova, kde projevíli svoji statečnost, zdatnost a houževnatost českoslovenští legionáři. Událost vítězné bitvy předznamenala vznik samostatného československého státu. Jeho uznání a vyhlášení bylo docíleno politiky v čele s Tomášem G. Masarykem, ale i vojáky na bojištích 1. světové války. Oni jako dobrovolníci přinesli pro novodobý samostatný stát i obět' nejvyšší, obět' vlastního života. Jejich hroby se nacházejí daleko od české vlasti.

Program pro účastníky letošní poutě do Zborova byl obsažný a po stránce cestování pro mnohé značně náročný. Těžiště poutě bylo 2. července u Bratrské mohyly v Kalynivce, která byla renovována a nachází se v místech, kde jsou pochováni ve společném hrobu padlí legionáři. Tam byla delegací z České republiky hned po příjezdu den předem 1. července vložena schránka s dokumenty a předměty, včetně kamene z Řípu. Během necelých tří dní jsme navštívili hřbitov v Ozerné, Český dům a divadlo v Ternopilu, zborovské muzeum, památník v Kaly-

nivce, zborovské bojiště, historické město Lvov, kde je též pamětní deska Tomáše G. Masaryka.

Po celou dobu nás provázela píseň od Karla Hašlera „Hoši od Zborova“. Zpíval ji operní pěvec pan Libor Novák při nejruznějších příležitostech – vždy během pietního zastavení u hrobů českých vojáků nebo v ternopilském divadle za doprovodu celého orchestru. Její slova i melodie se silným dobovým citovým nábojem se jistě účastníkům poutě vryla hluboko do paměti.

Jedním z velmi silných prožitků byl výklad pana plukovníka dr. Eduarda Stehlíka a jeho vyprávění o průběhu bitvy právě tam, kde se před sto lety odehrála. Zmiňoval rozmístění jednotek, průběh boje i taktiku československých legionářů, kteří si svou statečností získali uznání.

S biskupem Davidem Tonzarem jsme uctili památku legionářů položením květin i modlitbami v místech, která jsme společně s českou delegací navštívili. K silným zážit-

kům patří společné sloužení Liturgie podle dr. Karla Farského s večerí Páně právě u Bratrské mohyly – památníku v Kalynivce pod širým nebem v pravé poledne v neděli dne 2. července 2017. V modlitbě jsme mysleli nejen na padlé vojáky, kteří bojovali za náš novodobý stát, ale na všechny. Po liturgii a žehnání dvěma novými praporem České obce legionářské, respektive jejich nositelům, následovaly modlitby a zpěvy zástupců Ukrajinské řeckokatolické církve.

Při těchto setkáních v památných místech spojených s těžkým zápasem za naši vlast před sto lety jsme si uvědomovali, že mír není v naší současnosti ničím samozřejmým, neboť v nedalekých oblastech Ukrajiny probíhají stále boje a umírají vojáci.

Na závěrečnou bohoslužbu slova nám Ukrajinská řeckokatolická církev propůjčila chrám sv. Petra a Pavla ve Lvově. Sloužili jsme pobožnost podle Františka Kalouse a bratr biskup *Dokončení na str. 4*

Památné Husovy kameny v Praze

U příležitosti nedávných vzpomínek na Mistra Jana Husa můžete navštívit díla našich předků. Uvádím několik z nich.

• Praha 5 - Slivenec

Kámen se nachází od roku 1921 ve středu obce proti kostelu. Jedná se o dílo sochaře Karla Zuklína (1879 - 1931).

• Praha 6 - Ružyně

Kámen je u ružynské věznice v ulici Krupská před domem č. 2. Postaven byl místními sokoly kolem roku 1921.

• Praha 10 - Slatiny

Kámen stojí na vrcholu kopce nad Slatinami. Vztyčen byl roku 1915 Obcemi baráčníků Slatin a Záběhlic. Pro přístup je přiložen zákres cesty (viz str. 4). *Jan Vlasák*

Je křesťanství konzistentní s liberální demokracií?

Otázka křesťanského základu evropské civilizace a jeho vztahu k hodnotám liberální demokracie je předmětem mnohých úvah, kritických hodnocení, ale i militantních postojů. Zvláště v souvislosti s migrační krizí, politickými snahami Ruské federace po obnovení a posílení svého politického, ale i kulturního vlivu v Evropě je často zpochybňována liberální demokracie jako taková, a to nejen ze strany militantních islamistů a příznivců ruského vlivu v Evropě, ale i z křesťanských kruhů naší provenience. Typickým příkladem je slovenský katolický disident z období normalizace Ján Čarnogurský, který už záhy po roku 1989 varoval před vlivem sekulárního a liberálního západu a netajil se svými sympatiemi k Rusku, které přešlo od ateistické komunistické diktatury k tak zv. řízené demokracii

s těsnou vazbou mezi státními představiteli a pravoslavnou církví.

V této souvislosti si můžeme položit následující otázky:

• *Je opravdu křesťanství v protikladu s liberální demokracií?*

• *Co si pod pojmem křesťanství představují nepřátelé liberální demokracie?*

• *Jsou západní demokracie tak demoralizované, že jejich životní styl neodpovídá křesťanské morálce?*

• *Měli bychom si vzít příklad z Ruska, kde vliv státní církve brání úspěšně sekularizaci občanského života?*

Nejsem ani teolog, ani politolog, abych se cítil oprávněný zaujmout v této oblasti ryze odborné stanovisko, ale jako křesťan a člen naší církve bych chtěl k této problematice přidat pár svých osobních úvah a připomínek. Tyto vycházejí z mých slu-

žebních cest do bývalého SSSR a osobních setkání s lidmi z krajin islámské a východně-asijské oblasti v rámci práce na projektech Světové banky, OSN, EHK apod. Kromě odborných otázek přišla při společenských událostech a setkáních řeč i na politické, kulturní a náboženské otázky. Na základě těchto rozhovorů jsem osobně měl možnost seznámit se s tím, jak se na mnohé problémy dívají lidé z různých kulturních oblastí.

♦ Křesťanství není ideologie, neoslovuje skupinu lidí, aby je přimělo k organizovaným akcím na změnu anebo chod společnosti. Obrací se přímo na jednotlivce a na základě Kristova učení, jeho osobní oběti a vzkříšení mu ukazuje cestu k spáse. Nemůže být proto konkurencí jakékoliv ideologie, stojí nad ní

Dokončení na str. 2

Bratr patriarcha při otevření Českého domu v Ternopilu

Šesté diecézní setkání rodin s dětmi

V druhém červencovém týdnu proběhl v Penzionu Husita v Železně Rudě další ročník letního setkání rodin s dětmi plzeňské diecéze. Bohatý program setkání se nesl v duchu keltského křesťanství a byl zářován do starého příběhu o princezně Deirdre, která měla být provdána za zlého krále Conchobara. Nechyběli ani druidové, víly, skřeti a čarodějka-zdravotnice a farářka z Havlíčkova Brodu Kamila Lukasová. Pozvání přijal také jáhen při plzeňské diecézi Martin Gruber, který nám vyprávěl příběh irského světce Columba.

Po výletu do sušického aquaparku následovala pout' ku hradu Kašperk s poutavou dětskou prohlídkou a následnou těžkou túrou na valy starého keltského hradiště na Sedle u Albrechtic. Večerní klání bardů alias recitace básní a zpěv kolem ohně nepřerušil déšť ani silný vítr. Po příchodu do Sušice následovala strastiplná cesta autobusem zpět, abychom mohli projít mezi zlými skřety noční tmou do hlubin země k uvězněné princezně. Ta byla druhý den po náročném stopovačce a lité bitvě keltů se skřety osvobozena z rukou zlého krále Conchobara, který zmizel. Modlili jsme se při keltské bohoslužbě, naučili se krásnou píseň, vyráběli elfí víly, pokřtili jsme při Farského liturgii nového malého husitu a v neposlední řadě si zahráli a zatančili při živé irské hudbě vlastní produkce. Děkuje všem zúčastněným za krásný týden v lůně Šumavy

Tomáš a Matěj
Procházekovi

Je křesťanství...

Dokončení ze str. 1

a mělo by určovat přímo osobní, etické chování člověka, jeho vztah k Bohu, Kristu a bližním, kterým by v absolutním smyslu slova měl být každý člověk bez ohledu na národnost, příslušnost k církvi a politické přesvědčení. Jsou to vysoké nároky, které je většinou těžké splnit, ale ukazují cestu k cíli – ke spáse.

♦ Je mnoho křesťanských denominací, každá z nich se vyvíjela v jiné kulturní a společenské oblasti. Byla jí na jedné straně ovlivněna, ale na druhé straně ovlivnila kulturní a společenský rozvoj v dané oblasti.

♦ My se nacházíme v oblasti západního křesťanství, kde vztah vlády a církve prošel složitým vývojem (boj o investituru ve středověku, nástup husitství a reformace, renesance, osvícenectví a vznik sekulárního státu).

Četl jsem v poslední době jeden článek z oblasti českého katolicismu, který právě všechny tyto vlivy kritizuje a chápe je jako zhoubné pro pravou víru. Hluboce s tím nesouhlasím. Podobně i v SR se ozvaly z hlediska školní výuky hlasy proti humanismu, který je podle nich v rozporu s učením církve. Právě křesťanství je podle mě základem myšlenek humanismu – viz statě Masarykových Ideálů humanitních.

♦ Právě konfrontace s jinými myšlenkovými směry nás nutí, abychom si uvědomili, co je na naší víře podstatné a co jsou historické nánosy. V kontrastu s východním křesťanstvím, spojeným s tradicí cesaropapismu, je západní křesťanství a to ve všech jeho denominacích nucené se vyrovnávat s duchem doby a to ho vnitřně obohacuje.

♦ Sekulární stát nikoho neomezuje v náboženském životě a také nikoho nenutí, aby se ho zúčastňoval. Pro mě osobně je účast na bohoslužbě mé osobní rozhodnutí a osobní

potřeba a neuznávám účast na bohoslužbě jako povinnost. V USA, kde od vzniku státu nebylo žádné náboženství omezené, je i dnes je stupeň religiozity vyšší než v Evropě, kde stále doznívá představa spojení církve a trůnu, typická pro feudální společnost. To na druhé straně vyvolalo v minulosti a dodnes vyvolává odpor mnoha liberálně smýšlejících občanů vůči církvím a náboženství jako takovému. Přitom si neuvědomují, že právě křesťanství v naší kulturní oblasti vneslo myšlenku rovnosti všech lidí před Boží tváří, co je plně konzistentní s pojetím liberální demokracie a proto právě v Evropě a USA, které je vlastně dítkem západní Evropy, je stále liberální demokracie rozvinutá.

♦ Když uvážím stupeň lidské svobody a obecné požadavky na morální chování lidí, nezdá se mi, že právě naše oblast je na tom hůře než Ruská federace, střední a dálný východ. Morálku bych neměřil účastí na bohoslužbách, honosným prohlašovaním státníků o jejich věrnosti dané náboženské tradici apod. Stupeň alkoholismu, rozvodovosti, domácího násilí a rozšíření drogové závislosti není menší v Ruské federaci a přitom otázka osobní, náboženské a politické svobody je diskutabilnější než v kterémkoliv státě EU anebo v USA a Kanadě – tj. oblasti s dominancí západního křesťanství.

♦ Nechci analyzovat a demonizovat oblast islámské kultury, ale nechtěl bych být občanem, zvláště pak křesťanem a ženou v této oblasti. Je pravdou, že tato oblast podléhá vývoji, ale fungování neliberálních, ale sekulárně orientovaných diktatur spojených s korupcí vedlo k oživení náboženského fundamentalismu a tyto země čeká další vývoj, o kterém nevíme, jakým směrem se bude posouvat. Mnoho mých známých

z této oblasti bylo sekulárně orientovaných, ale to byli všechno vysokoškolsky vzdělaní odborníci, mnozí absolventi evropských či amerických univerzit.

♦ Minulý rok jsem měl možnost navštívit Čínu. Oficiálně se jedná o zemi s vládnoucí komunistickou stranou, tedy ryze sekulární ateistický stát. Pod touto pokličkou je však plně rozvinutý kapitalistický, tržně orientovaný systém. Při svých krátkých rozhovorech s občany, a to jak na vědecké konferenci, které jsem se zúčastnil, tak při výletě na Čínskou zeď, jsem nabyl dojmu, že společnost je tam podstatně více materiálně orientovaná – jak se to přičítá naší civilizaci – a poslušnost komunistické diktatuře je u nich spojená s konfuciovskou tradicí poslušnosti autoritám.

♦ Na základě této osobní zkušenosti mám dojem, že právě tradice západního křesťanství vytvořila podmínky pro liberální demokracii. Křesťanské církve všech denominací by měly být této demokracii vděčné za možnost svobodné existence a záleží jen na nich, jak dovedou oslovit lidi 21. století, aby svobodně přijali tuto nauku. Etika křesťanského učení by neměla být vynucená státní organizací na jedné straně, ale stát by neměl bránit a omezovat život věřících, jak tomu bylo v době komunistického či jiného totalitního režimu.

♦ Právě vznik naší církve je historicky spojený se vznikem Československé republiky a jestli dnes, po rozdělení tohoto státu si osobně cením jeho tradice, není to pro vznik národního státu, ale pro umožnění tvorby liberální demokracie v středoevropském prostoru, s čímž byla bytostně spojená naše církev. Učení naší církve o svobodě svědomí a osobní odpovědnosti vůči ostatním bližním je plně konzistentní s pojetím liberální demokracie a jejich požadavků na chování svých občanů.

Jiří Balajka, Bratislavská diecéze

Z kazatelského plánu

8. neděle po svatém Duchu

Bůh je v obydlí svém svatém, Bůh, jenž nás usazuje ve svém domě. On dává moc a udatnost svému lidu. ŽALM 68,6-7.36

První čtení: 1. Královská 3,5-12

Tužby pro dobu po Duchu svatém (III):

2. Za dar posvěcující milosti, abychom jako dědicové Kristovi v duchu a v pravdě Boha uctivali, modleme se k Hospodinu.
3. Aby naše lidsky nedokonalá modlitba byla přesto nebeskému Otci milá a vlídně jím přijatá, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku, Hospodine, ochránce všech věřících, prosíme tě, rozestři nad námi své milosrdenství, abychom s tebou prošli časností a neztratili věčnost! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Římanům 8,26-30

Evangelium: Matouš 13,31-33.44-52

Verše k obětování: Žalm 30,1-2

Verše k požehnání: Žalm 103,2

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, dej, ať svátosti večere Páně užíváme jako nebeského léku, uzdravujícího na duši i na těle! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 32, 84, 182, 187, 290, 300, 304, 310

Nad Písmem

Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli Mt 13,44-46

Viktor Frankl jednou napsal, že „i z kamení, které ti někdo nahnul do cesty, můžeš postavit katedrálu.“ Krásná motivační slova pro každého z nás, kteří jsme se za svůj život setkali s nejednou překážkou, rozbitým snem, nevolí druhých lidí. Často to jsou tyto situace, kdy se začínáme ptát po smyslu svého snažení, svého směřování, svého života.

Každý člověk má v srdci touhu, hlad, žízeň a hledá. Ale je to hlad, který nic stvořeného nemůže uspokojit. Člověk hledá odpovědi, aby se mohl rozhodnout. A ta dnešní Ježíšova podobenství společně a každá jiným důrazem mluví o důležitosti našeho rozhodování, toho největšího životního rozhodnutí pro to, co opravdu stojí za to. Za co je třeba dát v životě vše.

Vzhledem k všeobecné konzumní společnosti může dnešního člověka nejvíce zaujmout Ježíšovo podobenství z materiálního prostředí: „Království Boží je jako poklad ukrytý v poli.“ Ale kde hledat toto vzácné pole? Nemusíme jít moc

daleko. Protože pole, ve které jsme pozváni objevit ten největší poklad, je naše srdce. Srdce každého člověka, kde se skrývá Bůh. A radost a láska pohne k rozhodnutí dát vše a nakonec i toto naše srdce. Jak to píše apoštol Pavel v listu Filipským. *Vše považuji za bezcenné, za ztrátu, ve srovnání s poznáním Ježíše Krista, jeho lásky* (F 3,8).

„A nebo se nebeské království podobá obchodníkovi, který hledá vzácné perly“. Před tím to byl rolník, který dělá svou každodenní práci, tzn., že se věnuje svému poli, svému srdci, když nalezl Boha. Nyní je to obchodník, který hledá. Jako byl poklad dán rolníkovi, tak je nabízen všem. Ale stejně tak jsou všichni povoláni hledat, protože bez

hledání člověk nenajde. A když nenajde, nemůže se rozhodnout. A když se nerozhodne pro toho jediného, kterému dá přednost před vším, nenalezne pokoj, skutečnou radost, skutečné štěstí.

Náš Pán Ježíš Kristus se nám skrze dnešní podobenství snaží říci, abychom nezapomínali na své srdce, abychom se mu věnovali. Abychom podobně jako mladý nezkušený král Šalamoun prosili o srdce vnímavé a hlavně se nepřestali ptát a hledat. A také si uvědomit, že to jsme my, kterých se Pán Ježíš denně ptá, zda ho chceme následovat a abychom se denně rozhodovali pro Něj, který chce být naším největším pokladem a naší perlou v katedrále našeho srdce.

Anna Kamarýtová

Pane, pokorně tě prosíme, abys nám daroval vnímavé srdce, moudrost rozlišovat mezi dobrem a zlem, odvahu překonávat překážky života, a odhodlanost k následování tebe, kamkoli nás povedeš. Pane, posvěcuj si nás svou láskou, protože bez ní nejsme nic. Amen.

Přátelství Karla Farského...

Dokončení ze sr. 1 spolupracovníkům, kdykoli jej vyhledali. Docházel s celou rodinou na první bohoslužby a bez pochybnosti stal se členem národní svobodné církve při prvním sčítání lidu.

Svou tvůrčí roli v nové církvi bral František Bílek s plnou vážností. Farskému k tomu v červnu 1920 napsal, že vše, co v církvi se děje, ať bolesti, nemoci či práce, vše se jej dotýká. Bílek pravidelně navštěvoval bohoslužby v Mikulášském chrámu v Praze na Starém Městě:

Bůh řídí slova má k Vám, milý můj pane, ne jak já bych si přál, ale jak On sám ve své vůli usoudil. Ještě při posledních obřadech Zeleného čtvrtku zahlédl jsem Vás u sv. Mikuláše; od té doby nemohl jsem si vysvětlit Vaše mlčení a vzdálenost. Až jste mi nyní sdělil o Vaší nemoci. A kdybyste se zaměřil a vzdálil, neměl bych Vám za zlé; řekl bych jen: „Bůh tak usoudil.“ Chodívám k sv. Mikuláši pilně, pokud jen mi možno. Přál bych tolik Československé církvi rozkvětu a blahodárného účinku pro zemi naši i svět celý. [...] Jak šťastnou jsem shledal myšlenku veřejné zpovědi a přijímání! Kéž pochopí každý blahodárnost a nutnost i denního přijímání (nejméně týdně) pro obživení křesťanských bratří.

Bílek před ustavením ČČS kolem sebe silně pociťoval nedostatek pravé zbožnosti. Toužil – stejně jako Farský – po životě prostoupeném slovem Ježíše Krista, po církvi osvěcené paprsky věčného světla, kde se jedni ujímají břemen druhých, kde se namísto proschlého stromu zelenají ratolesti. Byl plný hladu a žízně žít ve společenství naplněném novým Duchem, aby zde realizoval svou představu o výtvarné práci jako „kázání o nejjádrových vztazích člověka“. Proto mu byly blízké věty z Farského *Postil*: *Žádné nauky, žádná usnesení církevní a ustanovení jakákoliv nic nejsou užitečná životu náboženskému, pakliže nejsou v souhlase s věčným zájmem života, k němuž směřuje řád mravního zákona Božího, jak je vyjádřen ve dvojím velkém přikázání lásky: milovat Boha nade vše a bližního jako sebe. Nemají-li nálezy lidské tohoto zřetele, nemají oprávnění existenčního ani síly, závazné mravně. A na jiném místě: Nestací pouze přihlásit se do ČČS. [...] Jest nutno růst, budovat v sobě duchovní budovu, chrám Boží, stavět k tomu prvním kameni rohového v základech, ke Kristu, novostavbu vlastní duše z živoucích kamenů vlastního dobrého snažení a svých vlastních skutků, rozhodnutí a počínů. To jsou novozákonní oběti přejemné Bohu, oběti, které člověk*

obětuje sám, jimž je sám knězem.

Jedno z vůbec nejradošnějších setkání Bílka s Farským se odehrálo 28. září 1924 při slavnostním otevření Husova sboru v Českých Budějovicích, jehož interiér sochař dotvořil řadou svých realizací včetně stolu Páně, kazatelny, Krucifixu, soch jihočeských velikánů Husa a Chelčického a dvou unikátních barevných obrazů – Obětování v chrámu (Matka radostná) a Snětí z kříže (Matka bolestná). Sochař naplněn nadějí, že jeho dílo najde v nové církevní rodině široké uplatnění, byl podle vzpomínky učitelky a spisovatelky Marie Žlábkové slavností dojat až k slzám. V květnu 1925 se Bílek s Farským setkali znovu při otevření Husova sboru ve Voticích, pro který sochař věnoval sádrový Krucifix.

Před mladou církví stál o počátku těžký úkol, jak si opatřit prostory pro konání svých bohoslužeb. Když v roce 1924 došlo k vyostření sporů mezi československou a římskokatolickou církví o užívání kostelů, vypsal ČČS architektonickou soutěž na projekty vlastních sborů. V porotě vedle čerstvě zvoleného patriarchy Karla Farského zasedli i tehdejší přední architekti z mladší generace. Bílek soutěž obeslal pěti návrhy v podobě jednoduchých přírodních symbolů, vesměs ztělesňujících představu lesa. Jeho architektonicky komplikované a prostorově často předimenzované návrhy však byly více umělcovými mystickými vizemi, nežli neokázalými bohoslužebnými prostory, které si mohla dovolit realizovat nemajetná a na obětavost věřících odkázaná církev. Přestože si patriarcha Farský Bílkových architektonických návrhů velice vážil a měl je vystaveny ve své pracovně ve vinohradské Šmilovské ulici č. 8, nemohl tento fakt nic změnit na skutečnosti, že Bílkovy návrhy přesáhly možnosti ČČS.

František Bílek byl v životě, díle i víře solitér. Přesto se nechtěl uzavírat mimo náruč církevní rodiny a naopak od dětství toužil vcházet mezi bratry a sestry a posílit svým hlasem jejich modlitby, jež by se stávaly krví církve, těla Kristova, živou, upřímnou rozmluvou člověka s Bohem. Po rozchodu s tehdejší formální a dogmatickým katolicismem Bílek vkládal své naděje do formující se ČČS. Počáteční léta Bílkova života v ČČS, která byla naplněna též přátelstvím a úctou s Karlem Farským, prožíval duchovní tvůrce v církvi nadějně svítání. Po Farského smrti vlivem mnoha okolností nepanovalo již mezi Bílkem a ČČS tak blízké sepětí jako předtím.

Martín Jindra

O pasti na víru

Potkal jsem nedávno ve vlaku člověka, který si čet v knížce, při každém otáčení stránky pozoroval spolecestující, až sklápнул desky a zeptal se souseda - Vite, co je to pravé a čisté náboženství? - V kupě by se dala atmosféra krájet, ten zvláštní chlapík, aniž by čekal na odpověď, se dal do přednášení o zjevení, o pravé víře a ovládnání mysli duchovní silou, zatímco všichni v kupě mlčeli jak zařezaní a hleděli z oken, dokud samozvaný kazatel nezavřel sám stavidla výmluvnosti a nevystoupil z vlaku. - Konečně - oddechla si růžolící dáma a výmluvně otočila klikou u dveří - prodával tu svou víru jako pastu na zuby.

V tom povzdechu jsem pochopil, jaká skepse svírá národ, který je denně bombardován reklamou o účinném prostředku proti usazování vodního kamene, o zauzlovaném prádlu a nejlepší prášku na jeho dokonalé vyprání, o vlasech s dřívě nebývalým leskem a o bombónech proti depresi, o dietních preparátech a zaručeně štíhlé linii, o úsměvech zářivě bílých a záračně pastě na zuby a mezi těmi všemi reklamními triky se najednou objeví stejně propagovaný recept na

Boha a reklama na zaručeně pravé náboženství. Zdá se mi proto užitečné a příhodné upozornit zkoušenou veřejnost, že náboženství není na skladě jako pasta na zuby, že skutečná víra v Boha je víc než výřečnost kazatele i reklamního agenta, že víra je pták, který v nás zpívá, když je noc ještě tmavá, že víra je pták, který se nedá zavřít do klece prázdných slov, že víra je pták, který v zajetí řeči sice mává křídly, ale nelétá. - Nejsvobodnější zpěv neprochází mřížovím ani dráty, a hodiny našeho žití jsou křídla, která tlučou prostorem od sebe a k sobě, abychom poznali v letu svého bytí, že náš čas je chrám a jediné pravé náboženství - tak učil Chalil Džibrán a ústy svého proroka dodával - Chcete-li poznat Boha, nemusíte být luštiteli hádanek. Raději se rozhlédněte kolem a spatřte ho, jak si hraje s vašimi dětmi. - Jedině v tak čistém pohledu se nám z pasty na nejlepší víru nestane past, v níž uvízneme se svými pověrami. Jedině tak se potkáme v kráse stvoření, jediné tak spatříme v ní, že jsme vzácnými obrazy nebeského maliře, přátelé srdce a oken dokořán otevřených, v nichž duše zrcadlí milost i spasení.

Jan Schwarz, NO Bratislava

Ohlédnutí za letošní poutí na Ostravici

Každým rokem se 5. července věřící z ostravského vikariátu setkávají na tradiční pouti u Winklerovy zvonice na Ostravici, aby uctili památku M. Jana Husa, slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje a dalších věrných svědků víry.

Letos celá akce nabyla rozměru diecézní pouti s významnou podporou obce Ostravice. Několikrát jednání mezi představiteli obce a diecéze vedla ke konkrétním výsledkům. Díky dotačnímu programu a rozhodnutí místní samosprávy finančně příspěvek mohla být loni provedena rekonstrukce zvonice včetně opěrné stěny a začít přípravy na letošní setkání. To se neslo ve znamení 80 let od dostavění a slavnostního otevření Husovy kaple biskupem Ferdinandem Stiborem.

Bohoslužbu vedli patriarcha Tomáš Butta a olomoucký biskup Rudolf Göbel. Zvuk zvonku z nově zrekonstruované zvonice potěšil shromážděné a vyzval k modlitební soustředěnosti. V kázání připomněl br. patriarcha, že jsme vyšli z nejrůznějších míst, ale společným cílem nám bylo sejít v tomto malebném koutu Beskyd. Poutě nebyly cizí ani středověkým husitům, kteří např. dávali horám biblická jména, ale i od počátku naší církve byly přirozenou součástí jejího života. Bratr patriarcha zdůraznil, že M. Jana Husa zaujalo Písmo sv. pro svou radostnou zvěst. Někdy jej vnímáme spíše jako dobového karatele a zapomináme, že to byla ona dobrá zpráva, která jej naplňovala, získala pro kněžskou službu a že i v utrpení zprostředkoval radost a naději např. ve svých listech. Promluvu ukončil br. patriarcha Husovou modlitbou „Věrný Kriste, táhni nás, slabé lidi, za sebou...“

V navazujícím bohatém programu si každý mohl přijít na své. Dětem se věnoval klaun, malířka kreslila zájemcům na tělo obrázky. Poutníci měli příležitost si popovídat a mohli se též dotazovat br. patriarchy a br. biskupa - kteří nikam neujeli, ale v krásném odpolední byli k dis-

pozici věřícím. Nechybělo ani zapálení hranice se zpěvem písně „Hled, Bože lásky.“

Určitě si zaslouží poděkování pan starosta Ing. Miroslav Mališ, který vzal úlohu spolupořadatele vážně a jeho nepřehlédnutelnou postavu bylo vidět snad úplně u všeho. Jeho sympatické vystupování a zájem byly důkazem, že je člověkem na svém místě. Za diecézi je třeba zmínit sestru vikářku Gabrielu Bjolkovou, díky níž bylo organizačně vše bravurně zvládnuto.

Je vhodné poděkovat i těm, kteří tuto tradici pomáhali udržovat v letech minulých. Jde zejména o dlouholetou

správkyni, s. Jarmilu Sivkovou, která počátkem roku bohužel zemřela, její sestru Zdeňku Bravanskou a další spolupracovníky z náboženské obce Rychvald, kteří vždy s obětavostí sobě vlastní dokázali poutníkům vytvořit takřka domácí prostředí.

Díky Bohu, že jsme se opět mohli setkat, abychom uctili památku nám obzvláště milého M. Jana Husa a slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Pout' se vydařila a odnesli jsme si pěkné zážitky i předsevzetí sejít se znovu.

Slovy bratra biskupa: Letošní pout' končí, ať žije pout' na Ostravici 2018!

Tomáš Chytil

Můžete si přečíst

Nová publikace o Martinu Lutherovi

Walter kardinál Kasper: Martin Luther Ekumenická perspektiva
Vydalo nakladatelství Vyšehrad. Váz., 80 str., cena 198 Kč

Autor, římskokatolický biskup, teolog a kardinál (1933) se specializuje především na vztahy křesťanů a židů. Na letošek připadá 500. výročí reformace a k tomuto jubileu bylo 31. 10. 2016 svoláno ekumenické shromáždění ve švédském Lundu, kterého se účastnili představitelé světového luterského svazu společně s papežem Františkem. Toto shromáždění dokázalo dlouho očekávaný pokrok ve sblížení křesťanských církví.

Tomu věnoval svou přehlednou studii Walter kardinál Kasper, který je i blízkým spolupracovníkem papeže, a kniha, která vychází z jeho přednášky na Humboldtově univerzitě v Berlíně, zdůrazňuje Lutherovu zprávu pro křesťany o Božím milosrdenství.

V knize autor ukazuje, že to, co křesťanské církve na základě křtu Ježíše Krista sblížuje, převažuje nad tím, co je rozděluje, a z toho, co je ještě dělí, se mohou vzájemně učit a tak pokročit k plnému dosažení jednoty v duchu Kristova odkazu.

Pavel Hýbl

Stopy v trávě

Miroslav Matouš

Z bodu vesmír,
z buňky život,
duše z Boha.

Za vidění tmou
za slyšení tichem
vnímán je Bůh

Dílo přetrvává v čase,
jeho Tvůrce
mimo čas

Holým rukám, bosým nohám,
nahým očím
Bůh je v dosahu

Účastnili jsme se...

Dokončení ze str. 1

U památníku TGM ve Lvově

Tonzar pronesl kázání. Bohoslužby v zaplněném kostele se účastnili jak poutníci a členové naší církve, tak i poslanci, volyňští Češi a další. Pietní akcí s uctěním památky československých legionářů k 100. výročí bitvy u Zborova pořádaly Česká obec legionářská a Ministerstvo obrany ČR ve spolupráci s Parlamentem ČR a konzulátem ČR ve Lvově. Vedoucím české delegace byl pan předseda poslanecké sněmovny PČR Jan Hamáček, dalšími účastníky byli paní místopředsedkyně senátu PČR Miluše Horská, poslanci napříč politickými stranami, vojáci a další významní hosté i zástupci vlasteneckých spolků. Z naší Církve československé husitské se cesty účastnilo přes padesát

osob; za ústřední radu pak též ses. Ing. Miroslava Studenovská, z úřadu ÚR ses. dr. Hana Tonzarová, a za Husitskou teologickou fakultu UK byla přítomna ses. děkanka doc. Kamila Veverková. Výrazná účast naší církve a její početné zastoupení na této pouti na Ukrajinu do míst zborovské bitvy má své zřejmě opodstatnění i vzhledem k tomu, že legionáři čerpali svoji sílu a oporu z postav a ideových motivů doby husitské. Také v řadě našich církevních staveb se nacházejí pamětní desky s prsty ze Zborova, jako je tomu v Husově sboru v Praze - Dejvicích, v Brně - Tuřanech, v Ostravě - Zábřehu a v dalších místech.

Tomáš Butta
patriarcha

Liturgie K. Farského 2. 7. 2017 ve Zborově za účasti Řeckokatolické církve

Kostel sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

pondělí 31.7. 2017, 20.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
soubor historických nástrojů
Václav Návrat – barokní housle
A. VIVALDI, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

úterý 1.8. 2017, 17.00
SAINT NICHOLAS CHAMBER SOLOISTS
Michal Hanzal – varhany
Martina Bauerová – soprán
František Bílek – trubka
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, C. SAINT-SAËNS

středa 2.8. 2017, 17.00
Josef Popelka – varhany
Vladimír Frank – housle
G. F. HÄNDEL, L. van BEETHOVEN, W. A. MOZART

středa 2.8. 2017, 20.00
CONSORTIUM PRAGENSE ORCHESTRA
Štěpánka Heřmánková – soprán
Miroslav Laštovka – trubka
A. VIVALDI, SCHUBERT, A. DVOŘÁK, G. GERSHWIN

čtvrtek 3.8. 2017, 17.00
Zuzana Němečková – varhany
Věra Likérová – soprán
G. CACCINI, J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART

pátek 4.8. 2017, 17.00
PRAŽSKÉ DECHOVÉ KVINTETO
Jan Machat – flétna
Jurij Likin – hoboj
Vlastimil Mareš – klarinet
Miloš Wichterle – fagot
Jan Vobořil – lesní roh
W. A. MOZART, L. van BEETHOVEN, G. BIZET, J. HAYDN

pátek 4.8. 2017, 20.00
CONCERT FOR ORGAN and ORCHESTRA
Aleš Bárta – varhany
Camerata Pragensis Orchestra
J. S. BACH, F. HÄNDEL, A. VIVALDI, W. A. MOZART

sobota 5.8. 2017, 17.00
SAINT NICHOLAS CHAMBER SOLOISTS
Michal Hanzal – varhany
Martina Bauerová – soprán
František Bílek – trubka
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, C. SAINT-SAËNS

sobota 5.8. 2017, 20.00
CONSORTIUM PRAGENSE ORCHESTRA
Štěpánka Heřmánková – soprán
Miroslav Laštovka – trubka
A. VIVALDI, F. SCHUBERT, A. DVOŘÁK, G. GERSHWIN

neděle 6.8. 2017, 17.00
ADAMUS TRIO
Jan Adamus – hoboj, anglický roh
Marcela Adamusová – housle
Martin Levický – piano, klavír, varhany
J. HAYDN, J. S. BACH, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

neděle 6.8. 2017, 20.00
RADIO SYMPHONY COLLEGIUM
Marek Zvolánek – trubka
A. DVOŘÁK, M. RAVEL, W. A. MOZART, A. VIVALDI

Změna programu vyhrazena.
Placená inzertce

Nezapomeňte si objednat co nejdříve **KALENDÁŘ BLAHOŠLAV 2018** a to buď písemně na adrese Prodejna Blahoslav, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6 nebo mailem - prodejna.blahoslav@ccsh.cz, telefonicky na čísle 220 398 117 nebo sms 724 142 467. Uvedte příjemce faktury, příjemce zásilky, příp. zda si zásilku vyzvednete osobně.

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

O rybářské síti

Jedno z podobenství, kterým Pán Ježíš popisuje království nebeské, je to o rybářské síti (Mt 13,47-50). Najdete pět rozdílů mezi obrázky?

Řešení z minulého čísla: Počkejte do žně.

Jana Krajčířiková

Husitské slavnosti v Tachově

Náboženská obec Církve československé husitské v Tachově pod záštitou Plzeňské diecéze CČSH vás zve do Tachova na **Husitské slavnosti** pořádané městem ve dnech 4. - 6. 8.

Naše náboženská obec se aktivně zapojí do oslav **poutní bohoslužbou k 590. výročí bitvy u Tachova v sobotu dne 5. srpna v 11 hodin u památníku na Vysoké v Tachově.**

Pout' pro pravdu

Proč M. J. Husa připomínat svátkem? Vždyť byl jen jedním z mnoha. A těch, kdo pro něco zahynuli, nebylo v historii málo! A dělo se tak dokonce „pěčí“ samotných křesťanů - v představě, že když bude zahubeno tělo hříchu, duše bude zachráněna. Proč připomínat člověka časově tak vzdáleného? Co s ním máme společného?

Víc, než bychom si pomysleli. Dnes je stále zřetelnější, že Husovo téma pravdy se stává našim vlastním tématem. Když současní myslitelé mluví o době postfaktické, vysvětlují to tak, že k lidem už zdaleka nepromlouvá skutečnost, jen přemnožená slova, kterými lze o čemkoli říci cokoli a nazdařbůh, hlavně když se dostatečně rozšíří. „Skepse, letargie a zbabělost jsou široce rozšířené. Bezradnost lidí a společnosti dostává obudné rozměry“ (zaznělo v pořadu FOKUS Václava Moravce o pravdě - ČT). Je proto znovu třeba nacházet skutečnost a pravdu o ní, je znovu třeba postavit sám sebe pod nárok pravdy. A není to snadné.

Proto - už po šesté - jsme v Broumově Husův den oslavili Poutí pro pravdu s Mistrem Janem. S poutnickým žalmem 125. se po úvodní pobožnosti vydali poutníci z Husova sboru na cestu, kterou tak připomněli muže, jehož životní příběh i po 600 letech vzbuzuje úctu. Úctu k Bohu a jeho pravdě. „Nejsem majitelem Krista, ani hlasatelem konečné pravdy. Věřím, že je jedna, univerzální a neměnná Pravda, ale ta je na nebi, zde dole na zemi máme jen střípky, fragmenty pravdy, když pro nic jiného, tak proto, že náš rozum je omezený“ - napsal náš současník Marek O. Vácha.

Jednotlivá zastavení byla věnována i našim vlastním zkušenostem s pravdou (a strachem; a nadějí; a lži; a úzkostí; a smrtí; a vítězstvím v jeho paradoxu).

„Podstata existenciálního stavu lži spočívá v tom, že se člověk podílí (lhostejno, zda vědomě či nevědomky) na kolektivním znehodnocování něčeho, co zakládá veškerou důstojnost a slávu lidského života. Podílí se snad nejen na devalvací pravdy, ale na devalvací samého úsilí o poznání pravdy. Člověk žijící ve stavu lži dělá něco mnohem horšího, než že nemluví pravdu. Přičiňuje se o to, že mluvit vůbec o pravdě přestává mít smysl.“ (Petr Fidelius)

Máme-li si v současnosti udržet smysl a důstojnost, nesmíme se stát jen vířícím prachem ve vichru nároků mocných. Je třeba ubránit se polopravdám a lžím ve vlastních všedních záležitostech. Kdo se strachuje o svůj obraz v očích druhých, je snadno ovladatelný. Kdo má odvahu nepředstírat a žít pravdivě, zjistí, že pravda osvobozuje i uzdravuje. Pravda v nás lidech je nehotová věc a je třeba se o ni stále znovu snažit. To věděl i Hus. „A nemohu-li sám osvobodit pravdu ve všem, aspoň nechci býti nepřitelem pravdy... At' běží svět, jak mu Bůh dovolí běžeti. Lépe jest dobře zemřít, nežli zle žítu býti. Kdo pravdu mluví, hlavu si rozbíjí. Kdo se bojí smrti, pozbývá radosti života. Nade vším vítězí pravda. Vítězí, kdo padne, neboť mu žádná zlost neuškodí, neovládne-li ho jen žádná nepravost... Toto jsou mé opory a pokrm, jímž zotavuji ducha, aby byl silným proti protivníkům pravdy.“ (Z Husova listu M. Křišťanovi z Prachatic, 1413)

Básník Alois Marhoul to nám a současníkům vypsál několika verši: Odkud k nám přichází pravda?/ Mistr Jan Hus něco křičel/ Možná bolesti/ Ale pro ten palčivý kouř/ nesnesitelný smrad/ a všeobecné dohadování o tom/ jak dlouho ještě vydrží/ mu z té dálky nebylo skoro vůbec rozumět/ A blíž? Blíž by šel jenom blázen.

Snažili jsme se dojít blíž - 6. 7. 2017.

Jana Wienerová, farářka

Husův kámen na vrcholu kopce nad Slatinami - k příspěvku na str. 1

